

Tæt på DIN økonomi

Økonomier: Maskinstationsomkostningerne fylder meget. Overvej om det kan gøres billigere? Tag en snak med din maskinstation om, hvordan du kan reducere omkostningerne. Eksempelvis ved at ændre markplanen. Arkivfoto.

Cash is King

Likviditet: Kom af med dødvægt og fokuser på hvordan du her og nu forbedrer din likviditet. Sælg de dårligste køer, forøg køernes holdbarhed og sælg kvier. Vær kritisk i forhold til hver eneste krone du giver ud. Sidst men ikke mindst følg likviditeten tæt.

Af chefkonsulent Susanne Clausen, Seges

Det er alvorligt, når bedriftens gæld overstiger værdien af aktiverne. Det er imidlertid endnu mere alvorligt, når man ikke længere kan betale sine regninger. Kort sagt, når der går flere penge ud end der kommer ind. I den situation kan man kun overleve, hvis det er muligt at skaffe yder-

ligere kapital. Mange tyer til banken og beder om yderligere kredit. Det kan være nødvendigt, men det gælder om at begrænse dette til et absolut minimum, fordi det indebærer opbygning af gæld.

Lav mælkepris

Mælkeprisen er faldet med cirka én krone fra den toppe- de i 2014 til nu. På det aller-

seneste er priserne begyndt at stige på den internationale mælkebørs GDT. Det kan være tegn på, at markedet endelig er ved at vende, og priserne langsomt bevæger sig den anden vej. Der skal ske en reduktion i udbuddet samtidig med, at efterspørgslen bliver forbedret. Lige nu er der signaler om, at New Zealand ventes at reduce-

re sit udbud. Derimod er der endnu ikke tegn på markante forbedringer på efterspørgselsiden. Signalerne fra New Zealand om et forventet fald i produktionen samt mejeriet Fonterra's melding om, at de vil omlægge deres produktion og som følge deraf sætte mindre mælkepulver til salg på GDT, kan være årsag til de seneste store stigninger på GDT. Rabobank har tidligere vurderet, at markedssituationen først for alvor bedres henimod efteråret 2016. Det er baggrunden for, at Seges i sin seneste vurdering af økonomien i 2016 har anvendt

Prisjusteringer

- Priserne er begyndt at stige på den internationale mælkebørs GDT.
- Der er signaler om, at New Zealand vil reducere udbuddet af mælk.

en mælkepris på niveau med 2015.

Likviditeten er udfordret

Den lave mælkepris udfordrer likviditeten på mange bedrifter. Figur 1 viser bedrifternes likviditetsforhold før investeringer i 2014 samt forventning til udviklingen i denne i 2015 henholdsvis 2016. Figuren viser, at der er omkring 400.000 kr. i forskel mellem gennemsnittet og den bedste tredjedel af bedrifterne med 80-160 køer. Forskellen er over en million kroner, når der ses på de store bedrifter med mellem 240-320 køer. En del af denne forskel skyldes forskelle i finansieringsomkostninger. Omkring 150.000 kr. på de mindre bedrifter og 2-300.000 kr. på de store bedrifter.

Optimer og effektiviser driften

En stor del af forskellen i likviditet er derfor forskelle, som skyldes forskelle i udbytte, stykomkostninger og konstante kapacitetsomkostninger. Alt sammen noget som det umiddelbart er muligt at gøre noget ved på kort sigt. Det handler om at optimere og effektivisere driften. Det handler om fodereffektivitet – mest mulig mælk pr. enhed foder og om sunde og raske køer, som holder. Om en høj reproduktionseffektivitet, høj mælke kvalitet og dermed mest muligt for mælken – og om at have fokus på 'diverse posten' – hvad gemmer sig her – og hvordan kan den bringes ned. Mange bliver overraskede over, hvor stor denne post kan være. Arbejdsindsatsen skal i høj grad fokuseres på stalden. Det er her pengene tjenes. Arbejdskraften er afgørende for de resultater, som nås. Mangler der arbejdskraft, har de ansatte ikke de rigtige kompetencer, eller halter organisationen, er der ingen tid at spille. Der skal rettes op.

I forhold til markdriften handler det om at producere grovfoder af høj kvalitet til lave omkostninger – og undgå spild fra mark

3 Anbefalinger

- 1 Overvej om du skal slagte de dårligste køer. Med det nuværende bytteforhold bidrager de næppe positivt til økonomien.
- 2 Vær kritisk når du vælger en dyrere løsning end standardløsningen eksempelvis med mineraler og vitaminer.
- 3 Vær kritisk over for dine rådgivere. Står udbyttet mål med indsatsen?

til foderbord. Dyre forpagtninger må man give et kritisk eftersyn og undersøge, om det er muligt at forhandle en ny pris. Maskinstationsomkostningerne fylder meget. Kan det gøres billigere? En snak med maskinstationen om hvordan omkostningerne kan reduceres – for eksempel ved en ændring i markdriften – kan være givet godt ud.

Vedligeholdelsesomkostninger er den anden post, som fylder. Hvad driver disse omkostninger – er

der flere maskiner end der er brug for? Får de en hård behandling? Skal de nuværende servicekontrakter ændres, kan andre end de nuværende aktører løse opgaven billigere?

Derudover væk med al dødvægt - aktiviteter som sluger ressourcer, men som ikke gavner økonomien. Det kan være udlejningsejendomme, maskinstationskørsel osv.

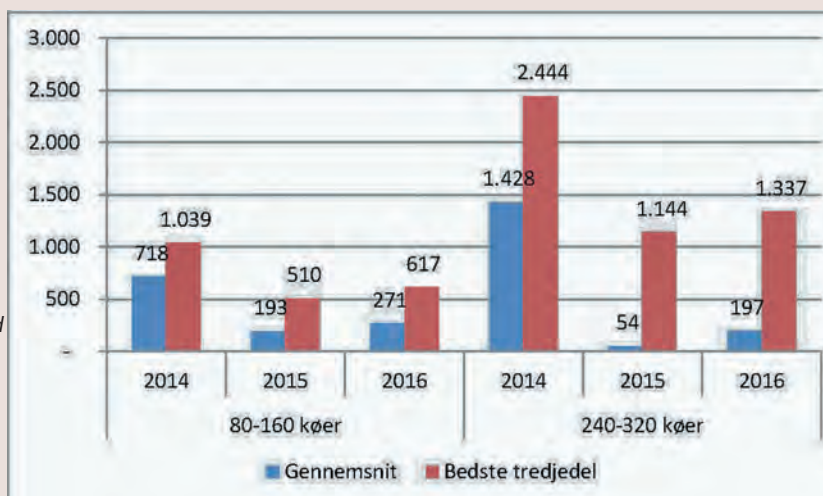
Tiltag til bedre likviditet

Optimere og effektivisere driften er ikke nyt – det skal man hele tiden, men det er om muligt endnu mere afgørende, når priserne er i bund. De lave prisforhold giver imidlertid også anledning til at vurdere, om man skal gøre noget ekstraordinært. Det kan være: Slagte de dårlige køer – de bidrager næppe positivt til økonomien i øjeblikket, og det vil give indtægter her og nu. Med fuld fokus i stalden bør køerne holde længere. Det giver overskud af kvier, som kan sælges. Det giver også bedre likviditet.

'En krone sparet, er en krone tjent'. Vær kritisk hver gang du vælger en dyrere løsning end standard-løsningen. Det kan for eksempel være i forhold til vitaminer og mineraler, det kan være i forhold til valg af fodermidler osv. Dyrlæge og rådgivning er en anden post, som kræver opmærksomhed. Står udbyttet mål med indsatsen og hvis ikke, hvad skal der til for, at det gør. Skal der nye rådgivere til? Skal du bruge dine rådgivere på en anden måde?

Sidst men ikke mindst – følg din likviditet tæt!

Figur 1

Figur 1. Bedrifternes likviditetsforhold i 2014 og forventning til udviklingen i 2015 og 2016, konventionelle bedrifter.